792 著緊通過〈國家語言發展法〉

著緊通過〈 國家語言發展法 〉 Tioh kín thong-kuè " Kok-ka gí-giân huat-tián-huat "

是按怎欲揀這篇:

Sī-án-tsuánn beh kíng tsit phinn:

臺灣 一向欠缺全面規劃、 Tâi-uân it-hiòng khiàmkhueh tsuân-bīn kui-uē,

多元視野的語言文化政策, to-guân sī-iá ê gí-giân bûn-huà tsìng-tshik,

文化部 今年積極咧進行的 Bûn-huà-pōo kin-nî tsikkik teh tsìn-hîng ê

〈 國家語言發展法 〉立法工程, " Kok-ka gí-giân huat-tián-huat " lip-huat kang-tîng,

對受「 國語 政策」影響致使 tuì siū " kok-gí tsìngtshik" íng-hióng tì-sú

面臨傳承危機的 biān-lîm thuân-sîng guî-ki ê

臺灣 本土各 族語 來講, Tâi-uân pún-thóo kok tsok-gí lâi kóng,

是真重要的改革;

sī tsin tiōng-iàu ê kái-kik;

這篇文欲共咱講通過這个 Tsit phinn bûn beh kā lán kóng thong-kuè tsit ê

法案的迫切性合必要性。 huat-àn ê pik-tshiat-sìng kap pit-iàu-sìng.

臺灣 經歷 中華民國 「國語 政策」的影響,

Tâi-uân king-lik Tionghuâ-bîn-kok "kok-gí tsìng-tshik"ê íng-hióng,

造成 臺灣 本土的 原住民族 各族語 、

tsō-sîng Tâi-uân púnthóo ê guân-tsū-bîn-tsok kok tsok-gí ,

臺灣客語 (頭家話) 恰 臺語面臨

Tâi-uân Kheh-gí (Thèukâ-fa) kah Tâi-gí biānlîm

語言流失的危機。 gí-giân lîu-sit ê guî-ki.

今, 文化部 總算有良心咧 Tann, Bûn-huà-pōo tsóng sìg ū liông-sim teh

擬〈 國家語言發展法 〉的草案, gí " Kok-ka gí-giân huattián-huat " ê tshó-àn,

閣庁全國辦過 八 場的公聽會。 koh tī tsuân-kok pān-kuè peh tîunn ê kong-thiann-huē. 阮認為當今的新國會應該積極進行 Guán jīn-uî tong-kim ê sin kok-huē ing-kai tsik-kik tsìn-hîng

〈 國家語言發展法 〉的立法, " Kok-ka gí-giân huattián-huat " ê lip-huat,

理由是:

lí-îu sī:

第一 , 國家語言發展法 符合 Tē-it , kok-ka gí-giân huat-tián-huat hû-hap

國際潮流閣有呼應 聯合國 的主張。 kok-tsè tiâu-liû koh ū hoo-ìng Liân-hap-kok ê tsú-tiunn.

佇 1948 年, 聯合國 通過的 Tī 1948 nî, Liân-hapkok thong-kuè ê

《 世界人權宣言 》 第二 條就講著:

" Sè-kài jîn-khuân suangiân " tē-jī tiâu tō kóng--tioh:

「人人有資格享受本宣言 "Lâng-lâng ū tsu-keh hiáng-siū pún suan-giân

所講一切的權利佮自由, sóo kóng it-tshè ê khuânlī kah tsū-iû, 無分種族、皮膚色、性別、語言、 bô hun tsíng-tsok, phuêhu-sik, sìng-piat, gígiân,

宗教、政治抑是其他見解、國籍, tsong-kàu, tsìng-tī iah-sī kî-thann kiàn-kái, koktsik,

或者是社會出身、財產、出世 hik-tsiá sī siā-huē tshutsin, tsâi-sán, tshut-sì

抑是其他身份等任何區別。」 iah-sī kî-thann sin-hūn tíng jīm-hô khu-piat."

為著落實人權宣言, Uī-tiòh lòk-sit jîn-khuân suan-giân,

聯合國 佇 1966 年閣制定通過 Liân-hap-kok tī 1966 nî koh tsè-tīng thong-kuè

《 公民權利恰政治權利國際公約 》和

" Kong-bîn khuân-lī kap tsìng-tī khuân-lī kok-tsè kong-iok " hām

|《經濟、社會合文化權利國際公約 |》。

" King-tsè, siā-huē kap bûn-huà khuân-lī kok-tsè kong-iok ." 國內 立法院 到甲 2009 年 3 月 31 才通過

Kok-lāi Lip-huat-īnn kàu kah 2009 nî 3 guéh 31 tsiah thong-kuè

這 兩 个公約合 兩 公約施行法。 tsit nng ê kong-iok kah nng kong-iok si-hînghuat.

馬英九 嘛以 中華民國 總統的身份

Má Ing-kiú mā í Tionghuâ-bîn-kok tsóng-thóng ê sin-hūn

佇 2009 年 5 月 14 正式簽字 tī 2009 nî 5 gueh 14 tsìng-sik tshiam-jī

批准這 兩 个公約合施行法。 phue-tsún tsit nng ê kong-iok kah si-hîng-huat.

另外, Līng-guā,

有數百个非政府組織合 國際筆會 ū sòo pah ê hui tsìng-hú tsoo-tsit kap kok-tsè pit-huē

中心的代表 1996 年佇 西班牙 tiong-sim ê tāi-piáu 1996 nî tī Se-pan-gâ

Barcelona 召開大會公佈 Barcelona tiàu-khui tāihuē kong-pòo

《 世界語言權宣言 》。 " Sè-kài gí-giân-khuân suan-giân ."

這个語言權宣言閣較詳細規範 Tsit ê gí-giân-khuân suangiân koh-khah siông-sè kui-huān

合主張族群母語的基本權益應該受 著保障。

kah tsú-tiunn tsók-kûn búgí ê ki-pún khuân-ik ingkai sīu-tióh pó-tsiong.

譬喻講, Phì-jū kóng,

第二十七 條: tē-jī-tsap-tshit tiâu:

「所有語言社群攏有資格教育伊的 成員,

"Sóo-ū gí-giân siā-kûn lóng ū tsu-keh kàu-iok i ê sîng-uân,

予 in 會當得著佮家己文化傳統相關的語言的智識,

hōo in ē-tàng tit-tioh kap ka-tī bûn-huà thuân-thóng siong-kuan ê gí-giân ê tìsik,

像講捌成做 in 社區慣勢用語的文學 恰聖言。」 tshīunn kóng bat tsiânntsò in siā-khu kuàn-sì iōng-gí ê bûn-hak kah sìng-giân." 第二十九 條:

Tē-jī-tsap-kau tiâu:

「人人攏有資格用家己徛起彼區域 的

"Lâng-lâng lóng ū tsu-keh īng ka-tī khiā-khí hit khu-hik ê

特定通行語言來接受教育。」 tik-tīng thong-hîng gígiân lâi tsiap-siū kàuiok."

為著符合各國保護弱勢族群語言恰 文化的潮流,

Uī-tioh hû-hap kok-kok póhōo jiok-sè tsok-kûn gígiân kap bûn-huà ê tiâuliû,

聯合國 教科文組織 佇 1999 年閣公佈逐年

Liân-hap-kok kàu-khobûn tsoo-tsit tī 1999 nî koh kong-pòo tak-nî

2 月 21 是「 國際母語日 」, 2 gueh 21 sī " Kok-tsè bú-gí-jit ",

閣對 2000 年開始實施。 koh tuì 2000 nî khai-sí sit-si. 另外, Līng-guā,

佇 2001 年閣再公佈一份《 世界 文化多樣性宣言 》, tī 2001 nî koh-tsài kong-pòo tsit hūn " Sè-kài bûn-huà to-iūnn-sìng suangiân ",

呼籲世界各國愛重視維護語言文化 多樣性的重要。

hoo-iok sè-kài kok-kok ài tiōng-sī î-hōo gí-giân bûn-huà to-iūnn-sìng ê tiōng-iàu.

《 世界文化多樣性宣言 》 第五條內容講著,

" Sè-kài bûn-huà to-iūnnsìng suan-giân " tē-gōo tiâu luē-iông kóng--tioh,

「所以,逐个人攏應該會當用 in 選 擇的語言,

"Sóo-í, tak ê lâng lóng ing-kai ē-tang īng in suán-tik ê gí-giân,

特別是用家己的母語來表達家己的思想。

tik-piat sī īng ka-tī ê bú-gí lâi piáu-tat ka-tī ê su-sióng,

進行創作和傳播家己的作品」 tsìn-hîng tshòng-tsok hām thuân-pòo ka-tī ê tsokphín"

第六 條講著:

Tē-lak tiâu kóng--tioh:

「言論自由、傳播媒體的多元化、 語言多元化、

"Giân-lūn tsū-iû, thuânpòo muî-thé ê to-guân-huà, gí-giân to-guân-huà,

平等享有各種藝術表現形式、科學 和技術智識,

pîng-tíng hiáng-iú koktsióng gē-sút piáu-hiān hîng-sik, kho-hak hām kisút tì-sik,

包含數位智識, pau-hâm sòo-uī tì-sik,

以及所有文化攏有利用表達 í-kip sóo-ū bûn-huà lóng ū lī-iōng piáu-tat

合傳播手段的機會等, kah thuân-pòo tshiú-tuānn ê ki-huē tíng,

攏是文化多樣性的可靠保證。」 lóng sī bûn-huà to-iūnnsìng ê khó-khò pó-tsìng."

第九 條:

Tē káu tiâu:

「每 一 个國家攏應該用遵守 in 的 tui-kiû bûn-huà to-iūnn-國際義務做前提, sìng kap tshî-siok tuì

"Muí tsit ê kok-ka lóng ing-kai īng tsun-siú in ê kok-tsè gī-bū tsò tsiân-thê,

去制定in本國的文化政策, khì tsè-tīng in pún-kok ê bûn-huà tsìng-tshik,

siāng 時採取 in 認為上適合的行動 方法,

siāng-sî tshái-tshú in jīn-uî siōng sik-hap ê hîng-tōng hong-huat,

毋管是佇行動共支持抑是制定必要 的規章制度,

m-kuán sī tī hîng-tōng kā tsi-tshî iah-sī tsè-tīng pit-iàu ê kui-tsiong tsètōo,

攏愛實施這个政策。」 lóng ài sit-si tsit ê tsìng-tshik."

聯合國 教科文組織 佇 2003 年閣通過

Liân-hap-kok kàu-khobûn tsoo-tsit tī 2003 nî koh thong-kuè

《 保護非物質文化遺產公約 》, " Pó-hōo hui bút-tsit bûnhuà uî-sán kong-iok ",

追求文化多樣性恰持續對人類創造力的尊重。

tui-kiû bûn-huà to-iūnnsìng kap tshî-siok tuì jîn-luī tshòng-tsō-lik ê tsun-tiōng. 這个公約對 2006 年開始有效。 Tsit ê kong-iok tuì 2006 nî khai-sí ū-hāu.

臺灣 本土語言恰 in 的文字 Tâi-uân pún-thóo gí-giân kap in ê bûn-jī

(像講 新港文 、 白話字 等)完全符合這个公約 (tshīunn kóng Sin-kángbûn , Peh-uē-jī tíng) uân-tsuân hû-hap tsit ê kong-iok

對「無形文化遺產」的定義, tuì "bû-hîng bûn-huà uîsán" ê tīng-gī,

攏是應當受著保護佮發展的文化資 產。

lóng sī ìng-tong sīu-tioh pó-hōo kap huat-tián ê bûn-huà tsu-sán.

第二 , Tē-jī ,

國家語言發展法符合轉型正義, kok-ka gí-giân huat-tiánhuat hû-hap tsuán-hîng tsìng-gī,

予 臺灣 本土語言合文化得著生存 發展的機會。

hōo Tâi-uân pún-thóo gígiân kap bûn-huà tit-tioh sing-tsûn huat-tián ê kihuē. 中華民國 統治的 臺灣 , Tiong-huâ-bîn-kok thóngtī ê Tâi-uân ,

所實施的是獨尊 華語 的單語政策。 sóo sit-si --ê sī tok tsun Huâ-gí ê tan-gí tsìngtshik.

華語 (或者叫做 漢語) 佇 Huâ-gí (hik-tsiá kiò-tsò àn-gí) tī

中華人民共和國 是官方語言, Tiong-huâ jîn-bîn kiōnghô-kok sī kuann-hong gígiân,

有 13 億人口佮中央政府的支持, ū 13 ik jîn-kháu kap tiong-iong tsìng-hú ê tsitshî,

無可能對地球消失。 bô khó-lîng tuì tē-kiû siau-sit.

毋過, 臺灣 原住民族 、 客語族 M-koh, Tâi-uân guântsū-bîn-tsok , Kheh-gítsok

合 臺語 族群的語文 kah Tâi-gí tsok-kûn ê gí-bûn

是殖民主義的受害者, sī sit-bîn tsú-gī ê sīuhāi-tsiá, 若無國家級的醫療救護, nā-bô kok-ka-kip ê i-liâu kiù-hōo,

恐驚比北極熊較早送入太平間。 khióng-kiann pí Pak-kikhîm khah tsá sàng-jip thài-pîng-king.

所擺阮大聲呼籲新國會 Sóo-pái guán tuā-siann hoo-iok sin kok-huē 愛即時制定 國家語言發展法 , ài tsik-sî tsè-tīng kokka gí-giân huat-tiánhuat ,

通保障 臺灣 本土語文的生存發展! thang pó-tsiong Tâi-uân pún-thóo gí-bûn ê singtsûn huat-tián!